

INDRA
BIZTOSÍTOTTAK ÉS PÉNZINTÉZETI ÜGYFELEK
ORSZÁGOS ÉRDEKVÉDŐ EGYESÜLETE

Kiemelkedően Közhasznú Szervezet

Levélcím, ügyfélfogadás, tanácsadás: 1012 Budapest, Logodi u. 22-24.

Szerda, csütörtök: 10h - 14h

Telefon/Fax: 06 (1) 473-0337

e-mail: indra@indrabizt.hu, honlap: www.indrabizt.hu

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

1055 Budapest,

Markó u.16.

Dr. Baka András

Elnök

Tisztelt Elnök Úr!

A MÁV Általános Biztosító Egyesület gépjármű balesettel kárt okozó tagjait érvényes gépjármű-felelősségbiztosítási jogviszony fennállása ellenére 2008-ban a biztosító társaságok a BH 1990 140 és a Ptk. rendelkezései alapján kötelezték a gépjárműkárok megtérítésére. Néhány esetben az indokolás a következő volt: „*a biztosítási jogviszonyban állók kártérítési felelőssége ugyan fennállt, de miután a 190/2004.(VI.8.) Kormányrendelet alapján érvényes kötelező felelősségbiztosítási jogviszonyban álltak, így a kárért való helytállási kötelezettség a MÁV ÁBE biztosítóira illetve a vagyonát kezelő Hitelintézet Felszámoló Nonprofit Kht.-re szállt át.*”

A Legfelsőbb Bíróság 2011. március 10-ei Pfv.VIII.21.494/2010/5 számú ítéletének indokolásában foglaltak szerint „*jelen ügyre irányadó Kormányrendelet egyértelmű rendelkezéséből következően helytálló az eljárt bíróságok jogi álláspontja, miszerint a felperesnek azaz a károsultnak a biztosítót kell közvetlenül perelni. Nincs olyan jogszabály, amely úgy rendelkezne, hogy a Kormányrendeletnek ez a szabálya nem érvényesül. A biztosító ellen indult felszámolási eljárás nem alapozza meg a Kormányrendelet hivatkozott rendelkezéseitől való eltérést. A 21 évvel ezelőtt közzétett eseti döntésben (BH 1990 140) elfoglalt álláspontot a Legfelsőbb Bíróság a jelen jogvitára nézve nem tekinti irányadónak.*” A Legfelsőbb Bíróság hivatkozott számú ítéletét figyelmen kívül hagyva a bíróságok az esetek többségében „egyetemleges” marasztaló ítéleteket hoztak.

Az INDRA Biztosítottak és Pénzügyintézeteki Ügyfelek Országos Érdekvédő Egyesülete és az Országos Fogasztóvédelmi Egyesület a Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságához 2010. március 10-én kelt közös beadványban kérte, hogy az Alkotmánybíróság az 1989. évi XXXII. tv. 1.§ e) pontja alapján – vizsgálja felül a kötelező gépjármű felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvényt és állapítsa meg, hogy mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség áll fenn. A törvény bár előírta, hogy a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítást kínáló biztosítók hozzanak létre kártalanítási alapot, arról azonban nem rendelkezett, hogy ezen alap visszaható hatállyal nyújtson fedezetet a létrehozását indokoló MÁV Általános Biztosító Egyesület azon ügyfelei által okozott károokra, akik biztosítási díjfizetési kötelezettségüknek eleget tettek. Kértük az Alkotmánybíróságot, hogy hívja fel a

mulasztást elkövető szervet – határidő megjelölésével – feladatának teljesítésére. Kezdeményeztük továbbá az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. tv. 1.§ b) pontja alapján – időközben hatályon kívül helyezett jogszabály, a gépjármű üzemben tartójának kötelező felelősségbiztosításáról szóló 190/2004.(VI.8.) Kormányrendelet vonatkozásában az alkotmányellenesség utólagos megállapítását tekintettel arra, hogy a jogszabály nem rendelkezett a felszámolás alatt álló biztosítónál a károkozás időpontjában biztosítási fedezettel rendelkező üzemben tartó gépjárművel okozott károk megtérítésének fedezéséről, illetve nem írta elő olyan vagyonszámítás megkötésének kötelezettségét a biztosító egyesületek számára amely a gépjárművel okozott jellemző nagyságrendű károk megtérítésére fedezetet nyújtott volna.

A Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága 2011. november 08-án hozott 482/E/2010 számú határozata szerint *„ugyan nem alkotmányellenes, hogy a Kártalanítási Alap nem rendezi visszamenő hatállyal egy fizetésképtelenné vált biztosító ügyfelei által okozott károkat, de a károsultaknak és a károkozónak hatékony jogvédelemben kell részesülniük. Az Alkotmánybíróság a MÁV ÁBE-nél biztosított károkozók és az általuk okozott károkkal érintett károsultak szempontjait külön mérlegelve hivatalból eljárva kimondta, hogy a gépjármű-felelősségbiztosítás kötelező jellege miatt a biztosítottak alapos okkal számíthattak arra, hogy a károkat nem nekik hanem a biztosítónak kell megtérítenie. Emellett a közlekedés minden résztvevője – így a károsultak is – bízhattak abban, hogy baleset esetén a biztosítók megtérítik a károkat. Az okozott kár megtérítése nem függhet a károkozó vagyoni helyzetétől, a kötelező felelősségbiztosítás zárt rendszere éppen ennek az elkerülésére hivatott. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy amikor a jogalkotó több millió üzemben tartót érintő szerződés-kötési kötelezettséget írt elő, akkor a jogbiztonság követelményéből fakadóan olyan szabályozást kell alkotnia, amely kellő törvényi garanciát tartalmaz egy biztosító fizetésképtelensége esetére is. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy ebben a konkrét esetben a jog utólag nem nyújtott kellően hatékony védelmet a károsultaknak és a károkozónak. Ezért a testület hivatalból eljárva a jogalkotó mulasztását állapította meg és felhívta az Országgyűlést, hogy jogalkotói feladatának 2012. június 30-áig tegyen eleget. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság rámutatott arra is, hogy a jogalkotó többféle módon is orvosolhatja a mulasztást például egy, a felelősségbiztosítók által erre az esetre képzett másik pénzalapból kielégítést lehetővé tevő szabályozással, vagy valamennyi volt MÁV ÁBE biztosított számára előírt pótbefizetési kötelezettséggel, avagy saját elhatározása alapján az állam közvetlen helytállása útján, esetleg ezeket kombinálva.”*

Az Alkotmánybírósági határozatból következik, hogy az eljáró bíróságok jogalkotói mulasztás miatt hoztak „egyetemleges” marasztaló ítéleteket. Az Alkotmánybírósági határozatból és a Legfelsőbb Bíróság 2011. március 10-én kelt Pfv.VIII.21.494/2010/5 számú ítéletéből az is következik, hogy a folyó perekben a bíróságok részéről nem BH 1990 140 és a Ptk. rendelkezései, hanem a 190/2004.(VI.8) Kormányrendelet rendelkezéseinek alkalmazása lett volna jogszerű. A Kormányrendelet rendelkezéseinek alkalmazásával elkerülhető lett volna a törvénytelen állapot és a családok százainak ellehetetlenülése. Egyszerűbb volt a jogkövető állampolgárt perbe vonni, mint a Kártalanítási Alapról rendelkező jogszabályt megalkotni. Ennek szükségessége még az 2009. évi LXII. törvényt megalkotó kodifikátorokban és az igazságügyi tárca illetékeseinél sem merült fel.

A fentiekre tekintettel kérem Tisztelt Elnök Úr intézkedését, hogy a jogszabály megalkotásáig a MÁV ÁBE biztosítottak ügyében eljáró bíróságok az eljárást a Pp. 152.§ rendelkezéseivel összhangban függesszék fel. Jogalkotói mulasztás miatt a biztosítottakat további joghátrányok nem érhetik, a marasztaló ítéletekkel elszenvedett károsultakat a jogszerű állapot

helyreállításával utólag kártalanítani kell. Jogi álláspontunk szerint ugyanis minden további határozat, amely az egyetemlegesség elve alapján a MÁV ÁBE biztosítottait kötelezné kártérítésre az alkotmánybíróság határozatával lenne ellentétes.

Budapest, 2011. november 28

Tisztelettel:

Dr. Pintér György
elnök

Melléklet

Alkotmánybírósági indítvány
Alkotmánybírósági határozat

Ellenjegyzem
Dr. Baranyai Zoltán ügyvéd, az Indra Egyesület tagja